

บทที่ 4

ผลการวิจัย

งานวิจัย เรื่อง “ปัจจัยที่นำมาสู่การประมวผลโดยใช้ความคิดเชิงรวบรัดในการตัดสินใจทางการเมือง” มุ่งศึกษาสาเหตุของการใช้ความคิดเชิงรวบรัดของมนุษย์ ซึ่งแบ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ได้มาจากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามเพื่อศึกษาภาพรวมของการใช้ความคิดเชิงรวบรัด และการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งมาจากการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อศึกษารายละเอียดของการใช้ความคิดเชิงรวบรัดในแต่ละบุคคล

ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 เพศ

กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ประกอบด้วยเพศชาย จำนวนร้อยละ 42.25 และเพศหญิงร้อยละ 57.75 (ดูตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนร้อยละตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	169	42.25
หญิง	231	57.75
รวม	400	100

1.2 อายุ

ระดับอายุของกลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 5 กลุ่มดังนี้ กลุ่มอายุ 18-25 ปี จำนวนร้อยละ 43.75 กลุ่มอายุ 26-35 ปี จำนวนร้อยละ 31.0 กลุ่มอายุ 36-45 ปี จำนวนร้อยละ 12.5 กลุ่มอายุ 46-60 ปี จำนวนร้อยละ 10.0 และกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวนร้อยละ 2.75 (ดูตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนร้อยละตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
18-25	175	43.75
26-35	124	31
36-45	50	12.50
46-60	40	10
60 ขึ้นไป	11	2.75
รวม	400	100

1.3 การศึกษา

ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้ ระดับการศึกษาประถมและมัธยมต้นมีจำนวนร้อยละ 2.75 ระดับการศึกษามัธยมปลายและปวช. จำนวนร้อยละ 9.75 ระดับการศึกษาอนุปริญญาและปวส. จำนวนร้อยละ 7.5 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวนร้อยละ 68.0 ระดับการศึกษาปริญญาโท จำนวนร้อยละ 11.25 และระดับการศึกษาปริญญาเอก จำนวนร้อยละ .75 (ดูตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนร้อยละระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมและมัธยมต้น	11	2.75
มัธยมปลายและปวช.	39	9.75
อนุปริญญาและปวส.	30	7.50
ปริญญาตรี	272	68
ปริญญาโท	45	11.25
ปริญญาเอก	3	.75
รวม	400	100

1.4 อาชีพ

อาชีพของกลุ่มตัวอย่างแบ่งได้เป็น 9 กลุ่ม โดยกลุ่มอาชีพนักเรียน นักศึกษามีจำนวนมากที่สุด ซึ่งมีจำนวนร้อยละ 31.5 รองลงมาคือกลุ่มอาชีพรับราชการและพนักงานเอกชน ซึ่งมีจำนวนร้อยละ 20 และ 18.75 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มอาชีพที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ กลุ่มอื่นๆ ซึ่งได้แก่ นักการเมือง และชาวสวน โดยมีจำนวนร้อยละ .5 (ดูตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนร้อยละอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
นักเรียน นักศึกษา	126	31.50
รับราชการ	80	20
พนักงานเอกชน	75	18.75
กิจการส่วนตัว	55	13.75
พ่อบ้านแม่บ้าน	9	2.25
รับจ้างทั่วไป	30	7.50
พ่อค้าแม่ค้า	17	4.25
ว่างงาน	6	1.50
อื่นๆ	2	.50
รวม	400	100

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ ประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

ส่วนที่ 1 การประเมินความสำคัญทางการเมือง

ส่วนที่ 2 ความต้องการในการคิดพิจารณาสาร

ส่วนที่ 3 ความรู้ทางการเมือง

ส่วนที่ 4 การประมวลผลโดยใช้ความคิดเชิงรวบรัด

โดยใช้คำถามซึ่งประกอบด้วยตัวเลือกที่มีความหลายหลาย และสื่อความหมายถึงความคิดเชิงรวบรัดประเภทต่างๆ โดยมีรายละเอียดของประเด็นในการตัดสินใจต่างๆดังนี้

4.1 การตัดสินใจลงประชามติ

4.2 ผลกระทบของสื่อมวลชนต่อการตัดสินใจเลือกพรรคการเมือง

4.3 การประเมินจำนวนที่นั่ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้ง 2550

4.4 ความคิดเห็นเรื่องการสรรหาวุฒิสมาชิก

ส่วนที่ 1 การประเมินความสำคัญทางการเมือง

กลุ่มตัวอย่างประเมินระดับความสำคัญทางการเมืองตามมุมมองความคิดของตนเอง จากข้อความทั้งสิ้น 10 ข้อ ด้วยวิธี Likert Scale 5 อันดับ โดย 5 หมายถึงเห็นด้วยอย่างยิ่ง และ 1 หมายถึงไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ในทางกลับกันหากเป็นข้อความในเชิงลบเกณฑ์การให้คะแนนจะทิติศทางตรงข้ามกัน กล่าวคือ 5 หมายถึงไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และ 1 หมายถึงเห็นด้วยอย่างยิ่ง (ดูตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยของการประเมินความสำคัญทางการเมือง

ประเด็น	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.
1. การเลือกตั้งเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองเพียงอย่างเดียวที่ประชาชนกระทำได้	400	2.41	1.20
2. ท่านไม่สนใจเรื่องการเมือง นอกจากจะเป็นเรื่องใหญ่จริงๆ	400	2.63	1.08
3. ท่านศึกษาและเปรียบเทียบนโยบายของแต่ละพรรคก่อนการเลือกตั้งเสมอ	400	3.91	.77
4. การเมืองเป็นเรื่องไกลตัวและจับต้องยาก	400	2.75	1.12
5. ท่านมักจะให้ความสนใจและอ่านข่าวบันเทิงมากกว่าข่าวการเมือง	400	2.62	1.02
6. ท่านไม่สนใจการเมืองเพราะเป็นเรื่องน่าเบื่อ	400	2.59	1.10
7. ท่านเชื่อว่า พลังมวลชนมีอำนาจต่อรองกับรัฐบาลได้	400	3.80	.97
8. ท่านรู้สึกไม่เคียดแค้น หากความเป็นประชาธิปไตยของประเทศถดถอย	400	3.43	1.21
9. ท่านเฝ้าติดตามข่าวสารบ้านเมืองอยู่เป็นประจำ	400	3.65	.79
10. กลุ่มบุคคลที่สามารถมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในวงจำกัด เช่น กลุ่มนักการเมือง กลุ่มนักวิชาการ กลุ่มนักสิทธิมนุษยชน ฯ	400	3.61	.95

หลังจากนั้นนำคะแนนที่ได้ ของแต่ละบุคคลมาจัดกลุ่มใหม่ (Recode) ทั้งหมด 3 กลุ่ม โดยให้แต่ละกลุ่มมีจำนวนเท่าๆกัน ดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย 1- 2.80	หมายถึง ผู้ที่เห็นความสำคัญของการเมืองต่ำ
ระดับคะแนนเฉลี่ย 2.81 - 3.2	หมายถึง ผู้ที่เห็นความสำคัญของการเมืองปานกลาง
ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.21 - 5	หมายถึง ผู้ที่เห็นความสำคัญของการเมืองสูง

โดยสามารถแบ่งกลุ่มบุคคลได้ ดังนี้ (ดูตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 แสดงร้อยละของกลุ่มบุคคลตามการประเมินความสำคัญทางการเมือง

กลุ่มบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เห็นความสำคัญของการเมืองต่ำ	119	29.75
เห็นความสำคัญของการเมืองปานกลาง	128	32
เห็นความสำคัญของการเมืองสูง	123	30.75
รวม	400	100

ส่วนที่ 2 ความต้องการในการคิดพิจารณาสาร

กลุ่มตัวอย่างประเมินความต้องการในการคิดพิจารณาสารจากข้อความทั้งสิ้น 10 ข้อ ในมาตรา Likert scale และมีเกณฑ์การคิดค่าคะแนน เช่นเดียวกับการประเมินระดับความสำคัญทางการเมือง (ดูตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยของความต้องการในการคิดพิจารณาสาร

ประเด็น	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.
1. ท่านชอบใช้ความคิดในงานที่ยากและสำคัญมากกว่างานที่ง่ายและไม่ต้องใช้ความคิด	400	3.50	.80
2. ท่านตั้งใจที่จะใช้ความคิดให้มากที่สุด แม้ท่านจะไม่มีส่วนได้ส่วนเสียในเรื่องนั้นก็ตาม	400	3.48	.84
3. ท่านชอบงานเล็กๆ ที่ทำจบในวันเดียวมากกว่าโครงการใหญ่ระยะยาว	400	2.70	.90
4. ท่านชอบการแก้ไขปัญหาที่มีความซับซ้อนมากกว่าปัญหาที่ง่ายๆ	400	3.32	.80
5. มุมมองที่ว่า “การใช้ความคิดนำไปสู่การเป็นผู้นำ” เป็นสิ่งที่ท้าทายตัวท่านมาก	400	3.73	.77
6. หากได้รับคำตอบแทนเท่ากัน ท่านมักจะเลือกทำงานที่ใช้ความคิดน้อยกว่า	400	2.60	.95
7. การใช้ความคิดเชิงนามธรรมอันลึกซึ้งเป็นเรื่องที่ดึงดูดใจท่านมาก	400	3.25	.88
8. ท่านพอใจเมื่อตกอยู่ในสถานการณ์ที่ต้องใช้ความคิดอย่างจริงจัง	400	3.31	.92
9. ชีวิตที่เต็มไปด้วยปมปัญหาที่ต้องคอยแก้ไขเป็นชีวิตที่สนุก	400	2.92	1.16
10. คำพูดที่ว่า “การใช้ความคิดนำไปสู่ความสำเร็จ” ไม่เคยอยู่ในสมองท่านเลย	400	3.25	1.15

หลังจากนั้นนำคะแนนที่ได้ ของแต่ละบุคคลมาจัดกลุ่มใหม่ (Recode) ทั้งหมด 3 กลุ่ม โดยให้แต่ละกลุ่มมีจำนวนเท่าๆกัน ดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย 1 - 3.0

หมายถึง ผู้ที่มีความต้องการในการคิดพิจารณาสารต่ำ

ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.01 - 3.2

หมายถึง ผู้ที่มีความต้องการในการคิดพิจารณาสารปานกลาง

ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.21 - 5

หมายถึง ผู้ที่มีความต้องการในการคิดพิจารณาสารสูง

โดยสามารถแบ่งกลุ่มบุคคลได้ดังนี้ (ดูตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 แสดงร้อยละของกลุ่มบุคคลตามความต้องการในการคิดพิจารณาสาร

กลุ่มบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ผู้ที่มีความต้องการในการคิดพิจารณาสารต่ำ	137	34.25
ผู้ที่มีความต้องการในการคิดพิจารณาสารปานกลาง	121	30.25
ผู้ที่มีความต้องการในการคิดพิจารณาสารสูง	142	35.50
รวม	400	100

ส่วนที่ 3 ความรู้ทางการเมือง

กลุ่มตัวอย่างจะต้องตอบคำถามวัดความรู้ทางการเมืองแบบปรนัย 4 ตัวเลือก ทั้งหมด 10 ข้อ ซึ่งสามารถแจกแจงคะแนนดังนี้ (ดูตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 แสดงร้อยละของคะแนนความรู้ทางการเมือง

คะแนน	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละความถี่สะสม
0	3	.80	.80
1	16	4	4.80
2	38	9.50	14.20
3	59	14.80	29
4	66	16.50	45.50
5	80	20	65.50
6	56	14	79.50
7	51	12.80	92.20
8	20	5	97.20
9	10	2.50	99.80
10	1	.20	100
รวม	400	100	100

หลังจากนั้นนำคะแนนที่ได้ ของแต่ละบุคคลมาจัดกลุ่มใหม่ (Recode) ทั้งหมด 3 กลุ่ม โดยให้แต่ละกลุ่มมีจำนวนเท่าๆกัน ดังนี้

ระดับคะแนน 0 - 3	หมายถึง ผู้มีความรู้ทางการเมืองต่ำ
ระดับคะแนน 4 - 5	หมายถึง ผู้มีความรู้ทางการเมืองปานกลาง
ระดับคะแนน 6 - 10	หมายถึง ผู้มีความรู้ทางการเมืองสูง

โดยสามารถแบ่งกลุ่มบุคคลได้ดังนี้ (ดูตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 แสดงร้อยละของกลุ่มบุคคลตามความรู้ทางการเมือง

กลุ่มบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ผู้ที่มีความรู้ทางการเมืองต่ำ	116	29
ผู้ที่มีความรู้ทางการเมืองปานกลาง	146	36.50
ผู้ที่มีความรู้ทางการเมืองสูง	138	34.50
รวม	400	100

ส่วนที่ 4 การประมวลผลโดยใช้ความคิดเชิงรวบรัด

4.1 การตัดสินใจลงประชามติ

ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเรียงลำดับเหตุผลในการตอบ 1-3 แต่ผู้วิจัยกำหนดให้นับเฉพาะข้อที่ตอบ 1 เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญมากที่สุดเป็นอันดับแรก (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 แสดงร้อยละเหตุผลในการตัดสินใจลงประชามติ

เห็นด้วยกับ ร่าง รธน.	ข้อความตัวเลือก	จำนวน	ร้อยละ
	1. อยากให้บ้านเมืองสงบสุข	141	35.20
	2. ต้องการให้มีการเลือกตั้งโดยเร็ว	38	9.50
	3. ไม่ชอบทักษิณ	42	10.50
	4. มีผู้ทรงคุณวุฒิร่วมกันร่าง รธน.	3	.80
	5. ไม่อยากให้เศรษฐกิจตกต่ำ	29	7.20
	6. เพิ่มสิทธิของประชาชนมากขึ้น	16	4
	7. เขาบอกให้รับก็รับไป	5	1.20
	8. เนื้อหาของ รธน. มีข้อดีมากกว่าข้อเสีย	13	3.20
	9. เห็นว่าคนส่วนใหญ่รับร่าง รธน.	8	2

	ข้อความตัวเลือก	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วยกับ ร่าง รธน.	10. สร้างระบบการตรวจสอบที่เข้มแข็งเพื่อป้องกันการทุจริต	10	2.50
	11. ถ้าไม่รับแล้วอาจจะกลับไปใช้ รธน. 2540 ซึ่งอาจเอื้อต่อระบอบ ทักษิณ	7	1.80
	12. อื่นๆ	0	0
ไม่เห็นด้วย กับร่าง รธน.	13. ไม่ชอบทหาร	20	5
	14. รธน. 2550 มีข้อเสียมากกว่าข้อดี	6	1.50
	15. รธน. 2550 มีข้อเสียที่รับไม่ได้	5	1.20
	16. ไม่ยอมรับการยึดอำนาจของทหาร	17	4.20
	17. เบื่อการเมือง ลงประชามติไปก็เท่านั้น	21	5.20
	18. เป็นการจรรโลงระบอบอมาตยาธิปไตย	0	0
	19. เขียนรัฐธรรมนูญเพื่อป้องกันการกลับมาของกลุ่มอำนาจเก่าเท่านั้น	10	2.50
	20. สงสัยเรื่องนิรโทษกรรมและการสืบทอดอำนาจของ คมช.	3	.80
	21. รธน. 2540 ดีอยู่แล้ว ไม่จำเป็นต้องแก้ไข	6	1.50
	22. อื่นๆ	0	0
รวม		400	100

หลังจากนั้นนำข้อมูลมาจัดกลุ่มใหม่ โดยจำแนกข้อความตัวเลือกออกเป็น 4 กลุ่มตามนิยามของการใช้ความคิดเชิงรวบรัด และนิยามของการใช้ความคิดที่อาศัยข้อมูล (Informative thinking) แล้วจึงทดสอบสมมติฐานทางสถิติแบบ Chi-square ที่นัยสำคัญ .05 ปรากฏว่าไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินความสำคัญทางการเมืองและการใช้ความคิดที่อาศัยข้อมูล รวมทั้งไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการในการคิดพิจารณาสารกับการใช้ความคิดที่อาศัยข้อมูล ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทางการเมืองกับการใช้ความคิดที่อาศัยข้อมูล (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและแบบแผนการใช้ความคิด

แสดงความสัมพันธ์รายคู่	Chi-square	Sig.
Task importance * Informative thinking	1.27	.53
Need for cognition * Informative thinking	2.56	.28
Political knowledge * Informative thinking	.55	.76

4.2 ผลกระทบของสื่อมวลชนต่อการตัดสินใจเลือกพรรคการเมือง

ผู้วิจัยได้ถามความคิดเห็นว่า ความคุ้นหน้าค่าตาผ่านสื่อมวลชนจะมีผลต่อการตัดสินใจเลือกพรรคการเมืองหรือไม่ ซึ่งพรรคการเมืองดังกล่าวเป็นพรรคหน้าใหม่ที่เสนอตัวเป็นทางเลือกที่สามแก่ประชาชน โดยผู้วิจัยกำหนดตัวเลือกที่สะท้อนความคิดเชิงรวบรัดประเภท Availability ซึ่งหมายถึงการตัดสินใจโดยอาศัยความง่ายในการระลึก (recall) อันได้แก่ ตัวเลือกที่ว่า พรรคการเมืองที่ออกสื่อบ่อยๆ ง่ายต่อการจดจำ และการนึกถึงพรรคที่คุ้นเคยเป็นอันดับแรก ผู้ที่เลือกเหตุผลดังกล่าวถือว่าได้ให้น้ำหนักหรือตัดสินใจโดยใช้ Availability ซึ่งสามารถสรุปผลได้ดังนี้ (ดูตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 แสดงร้อยละสาเหตุที่สื่อมวลชนมีผลต่อการตัดสินใจ

ความคุ้นหน้าค่าตาผ่านสื่อมวลชนมีผลต่อการตัดสินใจ	จำนวน	ร้อยละ
1. ทำให้รู้จักตัวผู้สมัครมากขึ้น	228	56.90
2. ทำให้รู้จักนโยบายมากขึ้น	166	41.40
3. พรรคที่ออกสื่อบ่อยๆ ง่ายต่อการจดจำ	192	47.90
4. นึกถึงพรรคที่คุ้นเคยเป็นอันดับแรก	152	35.50
5. อื่นๆ	6	1.50

หลังจากนั้นนำข้อมูลการจำแนกบุคคลที่ใช้ความคิดเชิงรวบรัดประเภท Availability มาทดสอบสมมติฐานทางสถิติกับตัวแปรอื่น ปรากฏว่าไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการในการคิดพิจารณาสารกับการใช้ Availability และความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทางการเมืองกับการใช้ Availability (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและการใช้ Availability

แสดงความสัมพันธ์รายคู่	Chi-square	Sig.
Need for cognition * Availability	4.00	.14
Political knowledge * Availability	.73	.695

แต่พบความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินความสำคัญทางการเมืองและการใช้ Availability ซึ่งมีทิศทางกลับกัน กล่าวคือ ผู้ที่ประเมินความสำคัญทางการเมืองต่ำ มีโอกาสใช้ Availability สูง ส่วนผู้ที่ประเมินความสำคัญทางการเมืองสูงมีโอกาสใช้ Availability ต่ำ โดยผู้ที่ประเมินความสำคัญทางการเมืองต่ำมีโอกาสใช้ Availability มากกว่ากลุ่มอื่นถึงร้อยละ 72.3 มากกว่าผู้ที่ประเมินความสำคัญทางการเมืองปานกลางซึ่งมีโอกาสใช้ร้อยละ 60.8 และมากกว่าผู้ที่ประเมินความสำคัญทางการเมืองสูง ซึ่งมีโอกาสใช้ ร้อยละ 52.8 (ดูตารางที่15)

ตารางที่15 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินความสำคัญทางการเมืองและการใช้ Availability

ประเมินความสำคัญทางการเมือง	Availability			รวม
		ไม่ใช่	ใช่	
ต่ำ	จำนวน	33	86	119
	ร้อยละ	27.70	72.30	100
ปานกลาง	จำนวน	62	96	158
	ร้อยละ	39.20	60.80	100
สูง	จำนวน	58	65	123
	ร้อยละ	47.20	52.80	100
รวม	จำนวน	153	247	400
	ร้อยละ	38.20	61.80	100

Chi-square = 9.769, Sig = .008

4.3 การประเมินจำนวนที่นั่ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้ง 2550

ผู้วิจัยได้สอบถามความคิดเห็นว่า พรรคประชาธิปัตย์และพรรคภูมิใจไทยจะได้ที่นั่ง ส.ส. เท่าไร โดยแบ่งผู้ตอบแบบสอบถาม 400 คน เป็นสองกลุ่ม กลุ่มละ 200 เท่ากัน ในกลุ่มแรกให้ข้อมูลเบื้องต้นว่า จำนวน ส.ส. ของพรรคประชาธิปัตย์จะได้ 200 ที่นั่งและพรรคภูมิใจไทยจะได้ 15 ที่นั่ง ส่วนกลุ่มหลังให้ข้อมูลเบื้องต้นว่า จำนวน ส.ส. ของพรรคประชาธิปัตย์จะได้ 120 ที่นั่ง และพรรคภูมิใจไทยจะได้ 45 ที่นั่ง แล้วนำมาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม ถ้าคำตอบไม่เข้าใกล้ค่าเฉลี่ยของกลุ่มถือว่าไม่ใช้ความคิดเชิงรวบรัดประเภท Anchoring and adjustment แต่ถ้าคำตอบที่ระบุเข้าใกล้ค่าเฉลี่ยของกลุ่มจากทั้งสองพรรคคือ จากพรรคประชาธิปัตย์และพรรคภูมิใจไทยถือว่าใช้ความคิดเชิงรวบรัดประเภท Anchoring and adjustment แต่ถ้าผู้ตอบแบบสอบถามระบุ

คำตอบเข้าใกล้ค่าเฉลี่ยของกลุ่มเพียงพรรคใดพรรคหนึ่งเท่านั้น ถือว่าไม่ใช้ความคิดเชิงรวบรัดดังกล่าว โดยค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มเป็นดังนี้ (ดูตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 แสดงจำนวน ส.ส. ที่กำหนดและค่าเฉลี่ยโดยเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มของพรรคประชาธิปัตย์และพรรคภูมิใจไทย

พรรคการเมือง		กลุ่มที่1	กลุ่มที่2
พรรคประชาธิปัตย์	ค่าที่กำหนด	200	120
	ค่าเฉลี่ยของกลุ่ม	157.05	123.10
พรรคภูมิใจไทย	ค่าที่กำหนด	15	45
	ค่าเฉลี่ยของกลุ่ม	17.44	27.71

แล้วจึงนำเกณฑ์ดังกล่าวมาจำแนกผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งได้สองกลุ่ม คือผู้ที่ใช่และผู้ที่ไม่ใช่ Anchoring and adjustment (ดูตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 แสดงร้อยละของผู้ที่ใช่และผู้ที่ไม่ใช่ Anchoring and adjustment

กลุ่มบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ผู้ที่ไม่ใช่ Anchoring and adjustment	223	55.75
ผู้ที่ใช้ Anchoring and adjustment	177	44.25
รวม	400	100

หลังจากนั้นนำข้อมูลการจำแนกบุคคลที่ใช้ความคิดเชิงรวบรัดประเภท Anchoring and adjustment มาทดสอบสมมติฐานทางสถิติกับตัวแปรอื่น ปรากฏว่าพบความสัมพันธ์จากตัวแปรต้นทั้งสามตัว อันได้แก่ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินความสำคัญทางการเมืองกับการใช้ Anchoring and adjustment และพบความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการในการคิดพิจารณาสารกับการใช้ Anchoring and adjustment รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทางการเมืองกับการใช้ Anchoring and adjustment

โดยผู้ที่ประเมินความสำคัญทางการเมืองต่ำ จะใช้ Anchoring and adjustment จำนวนร้อยละ 43.7 ซึ่งสูงกว่าผู้ที่ประเมินความสำคัญทางการเมืองปานกลาง ที่ใช้ Anchoring and adjustment จำนวนร้อยละ 38 แต่ต่ำกว่าผู้ที่ประเมินความสำคัญทางการเมืองสูง ที่ใช้ Anchoring and adjustment จำนวนร้อยละ 52.8 (ดูตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินความสำคัญทางการเมืองและการใช้ Anchoring and adjustment

ประเมินความสำคัญ ทางการเมือง	Anchoring and adjustment			รวม
		ไม่ใช่	ใช่	
ต่ำ	จำนวน	67	52	119
	ร้อยละ	56.30	43.70	100
ปานกลาง	จำนวน	98	60	158
	ร้อยละ	62	38	100
สูง	จำนวน	58	65	123
	ร้อยละ	47.20	52.80	100
รวม	จำนวน	223	177	400
	ร้อยละ	55.80	44.20	100

Chi-square = 6.221, Sig = .045

ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการในการคิดพิจารณาสารกับการใช้ Anchoring and adjustment นั้นพบว่า ผู้ที่มีความต้องการในการคิดพิจารณาสารต่ำ จะใช้ Anchoring and adjustment จำนวนร้อยละ 34.3 ซึ่งต่ำกว่าผู้ที่มีความต้องการในการคิดพิจารณาสารปานกลาง ที่ใช้ Anchoring and adjustment จำนวนร้อยละ 51.2 และต่ำกว่าผู้ที่มีความต้องการในการคิดพิจารณาสารสูง ที่ใช้ Anchoring and adjustment จำนวนร้อยละ 47.9 (ดูตารางที่ 19)

ตารางที่ 19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการในการคิดพิจารณาสารและการใช้ Anchoring and adjustment

ความต้องการในการ คิดพิจารณาสาร	Anchoring and adjustment			รวม
		ไม่ใช่	ใช่	
ต่ำ	จำนวน	90	47	137
	ร้อยละ	65.70	34.30	100
ปานกลาง	จำนวน	59	62	121
	ร้อยละ	48.80	51.20	100
สูง	จำนวน	74	68	142
	ร้อยละ	52.10	47.90	100
รวม	จำนวน	223	177	400
	ร้อยละ	55.80	44.20	100

Chi-square = 8.649, Sig = .013

แต่ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทางการเมืองกับการใช้ Anchoring and adjustment นั้น พบว่ามีทิศทางสวนทางกัน กล่าวคือ ผู้ที่มีความรู้ทางการเมืองต่ำ จะมีโอกาสใช้ Anchoring and adjustment สูง ส่วนผู้ที่มีความรู้ทางการเมืองสูง จะมีโอกาสใช้ Anchoring and adjustment ต่ำกว่าโดยเปรียบเทียบ ทั้งนี้พบว่า ผู้ที่มีความรู้ทางการเมืองต่ำ จะมีโอกาสใช้ Anchoring and adjustment จำนวนร้อยละ 56 ซึ่งสูงกว่าผู้ที่มีความรู้ทางการเมืองปานกลาง ที่ใช้ Anchoring and adjustment จำนวนร้อยละ 43.2 และสูงกว่าผู้ที่มีความรู้ทางการเมืองสูง ที่ใช้ Anchoring and adjustment จำนวนร้อยละ 35.5 (ดูตารางที่ 20)

ตารางที่ 20 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทางการเมืองและการใช้ Anchoring and adjustment

ความรู้ทางการเมือง	Anchoring and adjustment			รวม
		ไม่ใช่	ใช่	
ต่ำ	จำนวน	51	65	116
	ร้อยละ	44	56	100
ปานกลาง	จำนวน	83	63	146
	ร้อยละ	56.80	43.20	100
สูง	จำนวน	89	49	138
	ร้อยละ	64.50	35.50	100
รวม	จำนวน	223	177	400
	ร้อยละ	55.80	44.20	100

Chi-square = 10.877, Sig = .004

4.4 ความคิดเห็นเรื่องการสรรหาวุฒิสมาชิก

ผู้วิจัยได้สอบถามความคิดเห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 หรือไม่ ทั้งนี้ไม่ว่าผู้ตอบแบบสอบถามจะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา แต่ถ้าตนเองประเมินว่าผู้อื่นมีแนวความคิดเช่นเดียวกัน โดยผู้วิจัยใช้คำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามระบุจำนวนร้อยละที่คิดว่าผู้อื่นมีความคิดเห็นเช่นเดียวกับตนเอง หากผู้ตอบแบบสอบถามระบุตัวเลขเกินกว่าร้อยละ 50 ขึ้นไปถือว่าใช้ False consensus effect

จากการสำรวจผู้ตอบแบบสอบถาม 400 คนพบว่า มีผู้ใช้ False consensus effect จำนวนร้อยละ 51.75 และมีผู้ที่ไม่ใช่ False consensus effect เป็นจำนวนร้อยละ 48.25 (ดูตารางที่ 21)

ตารางที่ 21 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ใช้และไม่ใช้ False consensus effect

False consensus effect	จำนวน	ร้อยละ
ผู้ที่ไม่ใช้	193	48.25
ผู้ที่ใช้	207	51.75
รวม	400	100

หลังจากนั้นนำข้อมูลการจำแนกบุคคลที่ใช้ความคิดเชิงรวบรัดประเภท False consensus effect มาทดสอบสมมติฐานทางสถิติกับตัวแปรอื่น ปรากฏว่าพบความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินความสำคัญทางการเมืองกับการใช้ False consensus effect แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการในการคิดพิจารณาสารกับการใช้ False consensus effect รวมทั้งไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทางการเมืองกับการใช้ False consensus effect ทั้งนี้ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินความสำคัญทางการเมืองกับการใช้ False consensus effect เป็นไปในทิศทางกลับกัน กล่าวคือ ผู้ที่ประเมินความสำคัญทางการเมืองต่ำ มีโอกาสใช้ False consensus effect สูง ส่วนผู้ที่ประเมินความสำคัญทางการเมืองสูงมีโอกาสใช้ False consensus effect ต่ำ ทั้งนี้พบว่าผู้ที่ประเมินความสำคัญทางการเมืองต่ำมีโอกาสใช้ False consensus effect มากกว่ากลุ่มอื่นถึงร้อยละ 63 มากกว่าผู้ที่ประเมินความสำคัญทางการเมืองปานกลางซึ่งมีโอกาสใช้ร้อยละ 42.4 และมากกว่าผู้ที่ประเมินความสำคัญทางการเมืองสูง ซึ่งใช้ ร้อยละ 52.8 (ดูตารางที่22)

ตารางที่22 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินความสำคัญทางการเมืองและการใช้ False consensus effect

ประเมินความสำคัญ ทางการเมือง	False consensus effect			รวม
		ไม่ใช้	ใช้	
ต่ำ	จำนวน	44	75	119
	ร้อยละ	37	63	100
ปานกลาง	จำนวน	91	67	158
	ร้อยละ	57.60	42.40	100
สูง	จำนวน	58	65	123
	ร้อยละ	47.20	52.80	100
รวม	จำนวน	193	207	400
	ร้อยละ	48.20	51.800	100

Chi-square = 11.664, Sig = .003

แต่เมื่อนำข้อมูลการใช้ False consensus effect ไปทดสอบสมมติฐานทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 กับ ความต้องการในการคิดพิจารณาสารและความรู้ทางการเมือง ปรากฏว่าไม่พบความสัมพันธ์จากทั้งสองคู่ (ดูตารางที่ 23)

ตารางที่ 23 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและการใช้ False consensus effect

ความสัมพันธ์	Chi-square	Sig.
Need for cognition * False consensus effect	2.15	.34
Political knowledge * False consensus effect	.55	.76

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบอาสาสมัคร ด้วยการประกาศหรือแนะนำออกต่อ โดยให้มีความหลากหลายด้านการศึกษา เพศ และอายุ จำนวน 20 คน แล้วใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth interview) เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

โดยมีประเด็นคำถามใหญ่ 7 ประเด็น ดังนี้

1. คำถามประเมินความสำคัญทางการเมือง เพื่อแบ่งกลุ่มบุคคลเป็น 3 กลุ่ม คือ ผู้ที่ประเมินความสำคัญทางการเมืองต่ำ ปานกลาง และสูง
2. คำถามวัดความต้องการในการคิดพิจารณาสาร เพื่อแบ่งกลุ่มบุคคลเป็น 3 กลุ่ม คือ ผู้ที่มีความต้องการในการคิดพิจารณาสารต่ำ ปานกลาง และสูง
3. คำถามวัดความรู้ทางการเมือง เพื่อแบ่งกลุ่มบุคคลเป็น 3 กลุ่ม คือ ผู้ที่มีความรู้ทางการเมืองต่ำ ปานกลาง และสูง
4. เหตุผลในการตัดสินใจลงประชามติ เพื่อศึกษาว่าใช้แบบแผนความคิดประเภทใด
5. เหตุผลในการตัดสินใจเลือกตั้ง เพื่อศึกษาว่าใช้แบบแผนความคิดประเภทใด
6. คำถามประเมินความเหมาะสมหาก นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เพื่อศึกษาว่าใช้แบบแผนความคิดประเภทใด
7. ความคิดเห็นเรื่องการสรรหา สมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 เพื่อศึกษาว่าใช้แบบแผนความคิดเชิงรวบรัดประเภท False consensus effect หรือไม่

การประเมินความสำคัญทางการเมือง

จากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ที่ประเมินความสำคัญทางการเมืองในระดับต่ำ จะเป็นบุคคลที่ไม่สนใจการเมืองเท่าใด โดยมากเป็นนักเรียน นักศึกษา หรือ บุคคลที่เพิ่งจะเริ่มทำงาน (First jobber) ในวัยไม่เกิน 30 ซึ่งมักจะสนใจเรื่องการเรียนรู้ เรื่องการทำงานมากกว่า หรือสนใจเรื่องส่วนตัวมากกว่า บุคคลกลุ่มนี้คิดว่าการเมืองไม่มีผลกระทบต่อตนเองอย่างเป็นรูปธรรม และโดยส่วนใหญ่คิดว่าการเมืองเป็นเรื่องน่าเบื่อ รวมทั้งเข้าใจยาก ใช้ภาษาที่ซับซ้อน ดังนั้นถ้ามีเวลาว่างถึงจะฟังหรืออ่านข่าว แต่ไม่ได้สนใจ เพียงแต่ฟังผ่านหูเท่านั้น เช่น

“สนใจการเมืองบ้างเป็นพัก ๆ เวลาที่มีการเปลี่ยนแปลง ก็จะสนใจบ้าง ส่วนใหญ่ก็น่าเบื่อ มีแต่พวกหน้าเดิม ๆ เรื่องเดิม ๆ สมมติถ้าว่าง ๆ ก็ดู (ข่าว) ถ้าไม่ว่างก็ไม่ดู ก็ผ่านไปแค่นั้นล่ะ มุ่งตรงไปหน้าบ้านเที่ยง หรือ ไม่ก็หน้าหนึ่ง”

“เพราะว่าไม่มีเวลาสนใจ(การเมือง) ทำงานอย่างเดียวก็ไม่มีเวลาแล้ว เอาเวลาที่ไหนไปสนใจเมื่อก่อนตอนเรียนหนังสือยังรู้การเมือง แต่พอทำงานไม่มีเวลาที่จะมานั่งอ่านข่าว ไม่มีเวลาเลย บางทีจะอ่านต่อเมื่ออยากรู้ แต่ว่าโดยปกติถามพ่อ พ่ออธิบายให้ฟัง ก็ฟังพ่อพูดคิดว่า ง่ายที่สุด ผู้ใหญ่เขาจะสนใจ ก็รับฟังสิ่งที่เขาพูดประมาณนั้น ส่วนใหญ่ก็ฟังจากเขาพูดมาอีกทีหนึ่ง”

“คิดว่า (การเมือง) เป็นเรื่องไกลตัว และจำเป็นต้องยากเพราะไม่เข้าใจภาษาการเมือง บางทีนักวิชาการหรือนักการเมืองออกมาอธิบายซับซ้อน งง ไม่เข้าใจ ทำให้ไม่อยากจะติดตาม ก็มีบ้างดูข่าวผ่าน ๆ ดูละครเท่านั้น ถ้าง่วง”

ส่วนผู้ที่ประเมินความสำคัญทางการเมืองปานกลาง ซึ่งมีอยู่เพียงสามคนจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 20 คน พบว่าบุคคลกลุ่มนี้จะสนใจการเมือง แต่เฉพาะประเด็นใหญ่ๆที่เป็นข่าว แต่ไม่ได้ลงลึกในรายละเอียด และคิดว่าการเมืองบางเรื่องมีความสำคัญและเป็นเรื่องใกล้ตัว แต่บางครั้งก็น่าเบื่อ กลุ่มตัวอย่างมีความสนใจติดตามข่าวการเมืองบ้าง แต่ไม่ประจำ เช่น

“ก็ไม่ได้สนใจ (การเมือง) ฮาร์ดคอร์อะไร แต่ก็ฟังข่าว ดูข่าว ทีวี ตามเวลาที่พอจะว่าง หลั ก ๆ ก็อ่านไทยรัฐ ในอินเทอร์เน็ต ก็ดูในเวบบอร์ดบ้าง จะเน้นเอ็นเตอร์เทนเมนต์ส่วนใหญ่ ก็ไม่ได้หาข้อมูลเกี่ยวกับการเมือง นอกจากมีเรื่องประเด็นฮอตจริง ๆ ถ้าไม่มีประเด็นอย่างนั้นอาจจะไม่สนใจ (การเมือง) ไม่ใช่เรื่องใกล้ตัว แต่เป็นเรื่องน่าเบื่อมากกว่า เพราะถ้าเกิดพูดเรื่องจริง ๆ ระบบตอนนี้ของเมืองไทยที่สำคัญก็คือการเลือกตั้ง หลังจากนั้นก็ไม่มียะไรเกิดขึ้น ผู้แทนพอหลังเลือกตั้งแล้วก็หายไป จะมาอีกทีตอนเลือกตั้งใหม่”

ในขณะที่ผู้ประเมินความสำคัญทางการเมืองสูง ซึ่งมีจำนวน 7 คนจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยมากบุคคลกลุ่มนี้จะเป็นผู้มีอายุ มีตำแหน่งหน้าที่การงานในระดับหัวหน้างานซึ่งมีความรับผิดชอบสูง บางคนเป็นเจ้าของกิจการ บุคคลกลุ่มนี้คิดว่าการเมืองเป็นเรื่องสนุก น่าติดตาม น่าลุ้น คิดว่าการเมืองสำคัญอย่างมากและมีผลกระทบแน่นอนทั้งส่วนตัวและสังคม เนื่องจากมีผลกระทบทุกเรื่องทั้งเศรษฐกิจ ความเป็นอยู่ ความปลอดภัยในชีวิต จนเราไม่สามารถหลีกเลี่ยงผลกระทบของมันได้ บุคคลกลุ่มนี้มักจะติดตามข่าวการเมืองสม่ำเสมอหรือมีรายการโทรทัศน์ประจำ มีคลื่นวิทยุที่ติดตามเป็นประจำทุกวัน บางครั้งสามารถวิจารณ์ว่าลักษณะการรายงานของสื่อต่างๆเป็นอย่างไร บุคคลเหล่านี้คิดว่าการเมืองเป็นเรื่องใกล้ตัวมาก เช่น

“อ่านหนังสือพิมพ์ ตื่นเช้ามากกินข้าวไม่ได้ถ้าไม่อ่านหนังสือพิมพ์ ตื่นเช้ามากดทีวี UBC CNN อะไรก็ตาม จับเฉพาะข่าวการเมือง แทบจะเรียกว่าแผ่นดินไหวไม่สนใจเลย หนังสือพิมพ์อ่าน โปส (The Bangkok Post) เป็นประจำ ส่วนอินเทอร์เน็ตได้ใช้มาก เช่น BBCnews.com กับ Wikipedia เพราะ BBC มี Q&A ให้ด้วย ในเรื่องนั้น ๆ ทำให้เราคิดและเข้าใจได้ง่าย”

“สำคัญมาก เพราะว่าครอบคลุมทุกวงการ มีผล ถ้าการเมืองดีก็จะทำให้ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ทุกอย่างดีขึ้น (การเมือง) มีผลโดยตรง ทั้งส่วนตัว ทั้งครอบครัวเลย จริง ๆ แล้ว (การเมือง) เป็นเรื่องที่เครียดหน่อย ที่ต้องลุ้น ถามว่าสนุกไหม เป็นเรื่องที่น่าติดตาม ไม่ได้น่าเบื่อ ฟังเกือบทุกสื่อ สื่อแรกที่ฟังมากที่สุดคือสื่อวิทยุ จะอ่านรายละเอียดจากหนังสือพิมพ์ ส่วนสื่อทีวีได้น้อยหน่อย คลื่น 90.5 จะมีวิเคราะห์ข่าวและมีจับประเด็น และจะมีแนวโน้มนะ ไรอย่างนี้”

ความต้องการในการคิดพิจารณาสาร

ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม โดยยกประเด็นคำถามมา 4 ประเด็นดังนี้

- ชีวิตที่เต็มไปด้วยปัญหาให้ต้องแก้ไข เป็นชีวิตที่สนุก
- ท่านพอใจเมื่อตกอยู่ในสถานการณ์ที่ต้องใช้ความคิดอย่างจริงจัง
- ถ้าได้รับคำตอบแทนเท่านั้น ท่านจะเลือกงานที่ยากและใช้ความคิดมากกว่า
- ท่านชอบโครงการใหญ่ระยะยาวมากกว่า งานเล็กๆที่สามารถทำจบได้ในวันเดียว

ถ้ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยเพียง 2 ประเด็นหรือน้อยกว่านั้น ถือว่าเป็นผู้มีความต้องการพิจารณาสารต่ำ แต่ถ้าเห็นด้วย 3 ประเด็นถือว่าผู้มีความต้องการพิจารณาสารปานกลาง และถ้าเห็นด้วยทั้ง 4 ประเด็นถือว่าผู้มีความต้องการพิจารณาสารสูง

ผู้ที่มีความต้องการในการพิจารณาสารต่ำซึ่งมีจำนวน 10 คน มักจะชอบใช้ชีวิตเรียบง่าย อยู่อย่างสงบ คือ ไม่ต้องคิดมากกับเหตุการณ์ต่างๆ อะไรที่ผ่านไปแล้วก็ไม่จำเป็นต้องเก็บมาขบคิด ชอบทำงานระยะสั้น อะไรที่สามารถเสร็จภายในวันเดียวยิ่งดี ไม่ชอบงานที่ผูกพันระยะยาว ดังนั้นการมีปมปัญหาในชีวิตให้คอยต้องแก้ไขจึงไม่ใช่เรื่องสนุกของคนกลุ่มนี้ เช่น

“เป็นคนรักสบาย ชอบงานวันเดียว เพราะไม่ค่อยมีวินัย ชอบชีวิตที่เรียบง่าย แก้ปัญหาของตัวเองก็เยอะแล้ว ไม่ต้องการรับปัญหาอื่นอีก”

“ก็ชอบคิด แต่อย่าได้ยากมาก ปานกลางก็พอ พอคิดได้ทำได้แต่ไม่ได้ถึงขั้นไม่ต้องคิดเลย ถ้าได้คำตอบแทนเท่านั้น แล้วใช้ความคิดน้อยกว่า ก็คงเลือกอะไรที่สบายกว่า ...ถ้าต้องเข้าไปอยู่ในสถานการณ์ที่ใช้ความคิดอย่างหนัก ถ้าไม่จำเป็นก็ไม่อยากเข้า อยากให้ชีวิตเรียบง่ายมากกว่า”

ส่วนผู้ที่มีความต้องการในการพิจารณาสารปานกลางซึ่งมีจำนวน 4 คน มักชอบงานที่ใช้ความคิด แต่ไม่ถึงขนาดต้องหมกมุ่นกับปัญหาตลอด จะคิดในสิ่งที่ตนเองชอบและอยากรู้ แต่ถ้าปัญหานั้นมีผลกระทบต่อจิตใจสูงก็อาจหลีกเลี่ยง อาจชอบงานที่เป็นโครงการแต่ต้องมีขอบเขตระยะเวลาที่แน่นอน เช่น

“ถ้าเลือกได้ขอเป็นโปรเจก เพราะมีเวลาคิด มีเวลาในการกรอง และเราจะเห็นภาพแต่ละช่วงที่ใกล้ ๆ จะถึงวันนั้น ไม่ชอบงานที่ต้องทำให้เสร็จในเวลาอันใกล้ รู้สึกว่าทำได้ไม่ค่อยดีเท่าไร ปัญหาโดยส่วนตัวจะชงอยู่แล้ว ถ้าแก้ไขได้ ปลดได้เรื่อย ๆ น่าจะเป็นอะไรที่สนุก แต่ว่าถ้าจะต้องจมกับปัญหา ต้องคิดตลอดเวลา ถ้าเป็นไม่ได้ผมไม่เอาดีกว่า ถ้าถามได้ว่าเลี้ยงได้ไหม ก็จะเลี้ยงดีกว่า”

“ชอบคิด ชอบวางแผน มันท้าทายความสามารถดี จะไม่ชอบงานที่จบวันเดียว แต่ไม่ชอบระยะยาว คือให้มีช่วงเวลาที่ไม่นานเกินไป คือบางครั้งตัดสินใจครั้งเดียวมันพลาด พออีกวัน เรามีเวลาคิดมากขึ้น คิดอีกครั้งน่าจะดีกว่าครั้งแรกเพราะว่ามีเวลาตัดสินใจ ชีวิตคนเราต้องแก้ปัญหาตลอด บางครั้งมันก็สนุกนะ คือบางทีเราหนีปัญหาไม่ได้มันต้องเจอ แต่ถ้าเกิดเราต้องอยู่ในสถานการณ์ที่ใช้ความคิดอย่างหนัก อาจจะไม่พอใจ ถ้าเลี้ยงได้ก็เลี้ยง”

ส่วนผู้ที่มีความต้องการในการพิจารณาสารสูงซึ่งมีจำนวน 6 คน จะเห็นด้วยกับประเด็นคำถามทั้ง 4 ประเด็น โดยจะเป็นบุคคลที่ชอบงานที่ใช้ความคิด และคิดว่าชีวิตที่เต็มไปด้วยปมปัญหาให้ต้องแก้ไขตลอดเวลา เป็นชีวิตที่สนุกเพราะเหมือนได้ฝึกฝนตนเอง และเป็นเรื่องที่ทำทลายความสามารถ รวมทั้งน่าตื่นเต้น รู้สึกพอใจหากตนเองต้องตกอยู่ในสถานการณ์ที่ต้องใช้ความคิดอย่าง

จริงจัง และแน่นอนว่าถ้าได้รับคำตอบแทนเท่านั้น ก็จะเลือกงานที่ยากและใช้ความคิดมากกว่างานที่ง่ายและไม่ต้องคิด รวมทั้งชอบทำงานที่เป็นโครงการใหญ่ระยะยาวมากกว่า งานเล็กๆที่สามารถทำจบได้ในวันเดียว เพราะได้เห็นถึงพัฒนาการของงาน ได้วางแผนไปเรื่อยๆ คิดถึงการแก้ปัญหาที่จะเกิดขึ้นล่วงหน้าถ้าเกิดตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งไป เช่น

“ถ้าให้เลือก เลือกโปรเจกต์ระยะยาวดีกว่า เพราะเห็นการพัฒนาที่ยาวไกล อะไรที่จบเพียงวันเดียว ก็คือเพียงแค่ช่วงเวลาสั้น ๆ เท่านั้นเอง มันมองให้เห็นผลกระทบในสังคมวงกว้าง ... การมีปมปัญหาเป็นการสร้างความแข็งแกร่งด้านความคิด เคยอ่านหนังสือเรื่องหนึ่งเรื่อง *Brain Development* ว่า แต่ถ้าคุณอยากจะทำพัฒนาไยสมองของคุณให้มากขึ้น ต้องลองเอาปัญหา มาขบคิด มุมความคิดจะเพิ่มมากขึ้น ยิ่งฉลาดมากขึ้น สมองพัฒนามากขึ้น ผมว่าดีน่าสนใจ ตรงตามความจริง เพราะความทุกข์ยากทำให้เราแข็งแกร่งขึ้น”

“ถ้าพูดถึงความท้าทาย งานระยะยาวจะดีกว่าเพราะงานที่จบไปเป็นอัน ๆ ผมว่าใคร ๆ ก็ทำได้ ใช่มั้ย แต่งานที่ต้องทำต่อเนื่อง ระยะเวลาที่วัดอะไรได้เยอะแยะ สำหรับคนที่เข้าไปรับงานแบบนี้ งานระยะยาวทำให้เห็นถึงศักยภาพของคนที่ทำงาน และศักยภาพของโปรเจกต์ที่เข้าไปมีส่วนร่วม เป็นการช่วยคนจริงไหม พัฒนาคคนได้ไหม? ถ้าทำระยะสั้นจะออกไปในทางเสี่ยง ก็เป็นสิ่งที่ไม่แน่นอน”

ความรู้ทางการเมือง

ผู้วิจัยได้สอบถามถึงประเด็นที่สังคมให้ความสนใจในขณะนั้น (ธันวาคม พ.ศ. 2550) โดยข่าวการยุบพรรคพลังประชาชนเป็นข่าวใหญ่พาดหัวหน้าหนึ่งติดต่อกันเป็นสัปดาห์ และเป็นเรื่องที่สังคมให้ความสนใจมากเพราะ ใกล้ช่วงเลือกตั้ง ดังนั้นหากเกิดการยุบพรรคดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อระบบการเมืองได้ นอกจากนั้นผู้วิจัยได้ถามถึงการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ 2550 ว่ามีประเด็นหลักซึ่งเปลี่ยนแปลงจากเดิมอย่างไรบ้าง ตลอดจนเนื้อหาของรัฐธรรมนูญ 2550 ที่ให้ประชาชนได้ลงประชามติไป นั้นมีข้อดีหรือข้อที่ควรปรับปรุงอย่างไร

ผลปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ถึง 15 คนมีความรู้ทางการเมืองต่ำ และแม้ว่าจะประเมินความสำคัญทางการเมืองสูง หรือสนใจติดตามข่าวการเมือง แต่ก็ไม่สามารถอธิบายสถานการณ์ปัจจุบันว่าเกิดอะไรขึ้น มีสาเหตุมาจากอะไรได้ เพียงแต่ได้ยินเหตุการณ์ผ่านๆเท่านั้น และหากสอบถามถึงรายละเอียดหรือข้อมูลในเชิงลึกก็ยังไม่สามารถอธิบายได้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าประชาชนสนใจเพียงประเด็นข่าวเพื่อนำไปสนทนาต่อ แต่ไม่ต้องการศึกษาหรือหาข้อมูลเพิ่มเติม บุคคลกลุ่มนี้

มักอ้างเรื่องการไม่มีเวลา ต้องทำงานจึงไม่มีเวลาติดตามหรือสนใจข่าวการเมือง ดังเช่นผู้ที่มีความรู้ทางการเมืองดำนั้น ไม่ทราบการเปลี่ยนแปลงของการได้มาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 และไม่ทราบข้อแตกต่างระหว่าง รัฐธรรมนูญ 2550 และ 2540 ทั้งที่ตนเองได้ไปลงประชามติ และถ้าถามถึงการยุบพรรคพลังประชาชน อาจจะทราบ แต่ไม่ทราบสาเหตุว่าเป็นมาอย่างไร เช่น

“ต้องเข้าใจว่าคนกรุงเทพฯ ส่วนมาก พูดได้โดยว่าร้อยละ ๘๐ ต้องทำงาน แล้วมันก็เหนื่อย ไม่อยากจะไปติดตามข่าวสารเท่าที่ควรจะเป็น... (รัฐธรรมนูญ 2550 กับ 2540) ไม่ได้อ่านพูดจริงๆ ไม่รู้ว่าต่างกันอย่างไร”

“เราทำงานเราไม่มีเวลาไปเสาะแสวงหามากมาย เหมือนกับว่าสื่อปิดกั้นหมดเลย ความรู้สึกนะ คิดว่า (รัฐธรรมนูญ) ต่างกัน ที่ไม่ได้เจาะลึกไปตรงนั้น เราไม่ได้ค้นคว้าไม่ได้อ่าน timing มันสั้น ฟังคนอื่น อธิบายอีกทีหนึ่ง ... (เรื่องการยุบพรรคพลังประชาชน) เท่าที่ทราบก็เหมือนโดนโจมตีว่าเขาเหมือนพาดพิงไปถึงผู้ใหญ่บางท่าน ระดับองคมนตรี โดยทั่วไปคนไทย ไม่ว่าจะอย่างไรก็แล้วแต่จะเคารพสถาบันพระมหากษัตริย์ อย่างมากอยู่แล้ว”

“ผมว่า (การเลือกตั้ง) ยุ่งยากกว่าเก่า วิธีการก็ต้องมีเปลี่ยนไปบ้าง แต่ผมว่าไม่เปลี่ยนเยอะ... ไม่ได้อ่านทั้งคู่(รัฐธรรมนูญ 2550 กับ 2540) ... (เรื่องการยุบพรรคพลังประชาชน) ไม่รู้จริงนะเท่าที่ได้ยินมา ถ้าพูดฟันธง ก็ผู้ใหญ่สั่งละมั้ง เราไม่กล้าพูดว่าผู้ใหญ่แค่ไหน”

ส่วนผู้ที่มีความรู้ทางการเมืองปานกลางซึ่งมีจำนวน 3 คน จะทราบถึงการเปลี่ยนแปลงที่มาของ ส.ส. พอสั่งเขป และทราบข้อแตกต่างของ รธน.2550 และ 2540 และสามารถระบุประเด็นใหญ่ๆ ในภาพรวมได้ แต่ยังไม่สามารถอธิบายรายละเอียดได้ รวมทั้งทราบเรื่องการยุบพรรคพลังประชาชน และระบุประเด็นกว้างๆ ได้

“มีการจัดระบบ สส. พื้นที่เขตใหม่ และ สส. ก็มีการลดจำนวนลง และ ส.ส. สักส่วน ลดจาก 100 เหลือ 80 คน แต่ก่อนเรียก party list เดียวนี้เรียกสัดส่วน ก็คงไม่ต่างกันมาก... คน ที่ อ อ ก กฎหมายฉบับใหม่ ดูเหมือนจะให้อิสรภาพจริง แต่เหมือนกฎหมายบางตัวจะทำแท้งได้ง่ายๆ เช่น อนุญาตให้ประชาชนน้อยลงในการเสนอเข้าไป ถ้ามีคนเพียงไม่กี่คนที่ไม่เห็นด้วย ก็สามารถที่จะไม่รับก็ได้ ไม่ต้องนำไปพิจารณาก็ได้ โดยส่วนตัวชอบ 40 มากกว่า และที่จะมีปัญหาంటว่าเป็นปัญหาเรื่องของคนใช้มากกว่า”

“เรื่องรัฐธรรมนูญจะป้องกันในแง่การเป็นส่วนบุคคล คือสามารถทำให้เป็นมวลชนมากยิ่งขึ้น มีความโปร่งใส และป้องกันการเล่นพวก ที่เขาแก้มาก่อนข้างจะเป็นมาตรฐานมากขึ้น เขาเอาพื้นฐานอันเดิมมาปรับ ไม่มีประเด็นอะไรที่รู้สึกว่ามันน่ากลัวอะไรเท่าไร ... การยุบพรรคตอนนี้หรือ ผมคิดว่าเขาเล่นเกมสั่น ซึ่งเป็นเรื่องของตัวบุคคลมากกว่าเรื่องหลักการ สาเหตุวิธีคิดก็ตัวหนึ่งที่ทักษิณเขาออกมาพูด แต่รู้สึกว่ากรรมการการเลือกตั้งก็ยังวินิจฉัยกันอยู่”

ในขณะที่ผู้ที่มีความรู้ทางการเมืองสูงซึ่งมีเพียง 2 คน จะทราบข้อดี ข้อเสียของรัฐธรรมนูญใหม่ และระบุประเด็นต่างๆ ได้ และทราบเรื่องกระแสการยุบพรรคพลังประชาชนและระบอบเหตุต่างๆ ได้ชัดเจน นอกจากนั้นผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับการแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห้ เพราะบุคคลกลุ่มนี้สามารถอธิบายเหตุการณ์ต่างๆ ได้อย่างละเอียด และวิเคราะห์ถึงสาเหตุและแนวโน้มของเหตุการณ์ได้อย่างมีหลักการ เช่น

“รัฐธรรมนูญกลายเป็นสิ่งที่ ไม่ได้เป็นหลักสำคัญที่สุด ลักษณะทางการเมือง ไม่ใช่หลักสำคัญที่สุดตอนนี้ คิดว่าเปลี่ยนกันไปได้เรื่อยๆ คิดว่าจะต้องเปลี่ยนไปอีก แม้ว่ากฎหมายที่ดีจะต้องเปลี่ยนแปลงได้ ไม่เคยเห็นการเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญที่มาจากช่องทางปกติ จำได้มีการเปลี่ยนแปลงปกติน้อยมาก นอกนั้นเป็นการเปลี่ยนแปลงแบบไม่ปกติ สิ่งที่จะเปลี่ยนแปลงในรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับก็คือการเลือกตั้งที่ผ่านมานี้ สักส่วน สส. อย่างไร มันก็มีประโยชน์สำหรับคนที่ จะ design อำนาจในขณะนั้น ว่าเขาต้องการให้อำนาจมันลงลึกอย่างไร เค้าที่ถ่วงไปทางพรรคเดียว ครองสภาได้รู้สึกไม่เป็นที่น่าพอใจแล้ว เขาจะเปลี่ยนลูกเต๋าให้ถ่วงใหม่ กลายเป็นหลายพรรคเหลวแหลกเข้ามาเป็น สส. สว. มากขึ้น เขาหนีปัญหาหนึ่งไปสู่ปัญหาใหม่อันหนึ่ง ถ้าเราพบว่าไม่ work อีกก็จะกลับไปสู่ พ.ศ. 2514 ที่ สส. ซื่อขายกันในสภา เราไม่เรียนรู้ที่จะแก้กันภายในระบบ”

“ผมไม่มีความเห็นเรื่องนี้ จนกว่าจะรู้ผลว่าคืออะไร แต่ให้เอาหลักการมาว่า ถ้าให้เลือก สว. แล้ว ก็ได้สภาผู้แทนฯ แต่ว่าตอนที่แต่งตั้งก็มีบุคคลซึ่ง ดูเหมือนว่าจะใช้การได้อยู่ แต่ว่าสะท้อนการไม่เคารพเสียงประชาชนหรืออะไรก็แล้ว แต่ถ้าเอาสองอันนี้มาขยำรวมกัน ไม่รู้จะแย่ไปกว่าเดิมหรือเปล่า ต้องมาคิดว่า สว. ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ทำหน้าที่อะไร บังเอิญ สว. ที่แล้ว ผมรู้สึกว่าเหนื่อย คือว่าทำหน้าที่สำคัญในการเลือกบุคคลอื่นเข้าสู่องค์กรอิสระ ดังนั้นเมื่อ สว. เปิดช่องทางให้นักการเมืองเข้ามาคุม สว. ได้ การคัดเลือกบุคคลเป็นองค์กรอิสระที่จะมาคุมนักการเมืองอีกทีหนึ่ง ก็ไม่ work ดังนั้นต้องคิดว่า สว. ไม่ใช่แค่เป็นใครมาจากไหน แต่ต้องคิดว่าทำหน้าที่อะไร ถ้าไม่ทำหน้าที่สำคัญจะเป็นขุนนางสืบตระกูลไปก็ได้”

เห็นได้ชัดเจนว่า ผู้ถูกสัมภาษณ์มีความรู้ทางการเมืองสูง สามารถอธิบายและวิเคราะห์การแก้ไขรัฐธรรมนูญว่า ทำให้รัฐธรรมนูญเป็นเครื่องมือของนักการเมืองที่เข้ามาแสวงหาประโยชน์

รัฐธรรมนูญไม่ได้ถูกใช้ให้เป็นกฎหมายสูงสุด แต่กลับใช้เป็นเหมือนเครื่องมีดจัดสรรอำนาจและผลประโยชน์ของคนเพียงบางกลุ่ม ตลอดจนได้วิเคราะห์ว่าการเปลี่ยนแปลงที่มาของ ส.ว. เป็นการหนีปัญหาหนึ่ง ไปสู่อีกปัญหาหนึ่ง เหมือนกับว่าประเทศยังต้องลองผิดลองถูกไปเรื่อยๆ

การตัดสินใจลงประชามติ

ผู้วิจัยได้สอบถามเหตุผลในการลงประชามติเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับ ร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2550 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้ความคิดเชิงรวบรัดในการตัดสินใจ โดยเฉพาะการใช้ Peripheral route หรือการตัดสินใจผ่านเส้นทางรอง เช่น มีกระแสให้เห็นชอบ หรือ การเห็นชอบเพราะคิดว่ายังไปคงต้องผ่าน นอกจากนี้ยังใช้ Simulation หรือการคาดเดาเหตุการณ์ล่วงหน้า เช่น ถ้าไม่เห็นชอบบ้านเมืองคงวุ่นวาย หรือ เพื่อให้มีการเลือกตั้งโดยเร็ว

Heuristic	Non heuristic
Peripheral route การตัดสินใจผ่านเส้นทางรอง <ul style="list-style-type: none"> ● ไม่ได้ศึกษามาก แต่อาจมีบางมาตราที่ต้องมาจัดเกลาชนิดหนึ่ง ไม่รู้ว่าจะريب ะ เกินไปหรือเปล่า ● ตามกระแส ● ครอบครั้วเห็นชอบ 	<ul style="list-style-type: none"> ● “ผมมองว่าเป็นอำนาจที่ใช้บีบบังคับประชาชนทางอ้อมหรือเปล่าไม่รู้ เพราะฉะนั้นถ้าประชาชนไม่รับ เขาอาจจะเอากฎหมายปฏิวัติฉบับไหนก็ไม่รู้ขึ้นมาใช้ถึงตอนนั้นเราอาจจะแยกวันนี้ได้”
Simulation การคาดเดาเหตุการณ์ล่วงหน้า <ul style="list-style-type: none"> ● อยากให้มีการเลือกตั้งเร็ว ● คิดว่ารับไปก่อน ค่อยมาแก้ทีหลังได้ ● เหมือนผ่าทางตัน ถ้ามีรัฐธรรมนูญจะมีการเลือกตั้ง ● ไม่ผ่านแล้วจะทำอย่างไร ต้องมารื้อทำใหม่ ต้องเสียอะไรอีกเยอะ 	<ul style="list-style-type: none"> ● “ไปใช้สิทธิ แต่ทำบัตรเสีย เพราะมันไม่มีช่องไม่ออกความเห็น ... คิดว่ารัฐธรรมนูญไม่ได้กลายเป็นหลักสำคัญที่สุด แต่เป็นเครื่องมือในการจัดสรรอำนาจ”
Representativeness การสร้างภาพตัวแทน <ul style="list-style-type: none"> ● ไม่ชอบรัฐบาลทหาร เกลียดก็เลยไม่รับ 	

การตัดสินใจเลือกตั้ง

ผู้วิจัยได้สอบถามถึงเหตุผลในการตัดสินใจเลือกตั้งเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550 โดยให้อธิบายว่าได้ใช้หลักการใดเพื่อศึกษาแบบแผนในการใช้ความคิด พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังคงอาศัยความคิดเชิงรวบรัดเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ เช่น Representative การสร้างภาพตัวแทน เพราะชอบพรรคการเมือง ชอบหัวหน้าพรรค หรือ Peripheral route เพราะอยากลองให้โอกาสพรรคอื่นมาบริหารประเทศบ้าง หรือเลือกเพราะที่บ้านบอกให้เลือก เป็นต้น แต่ก็มีคนส่วนหนึ่งที่ใช้ความคิดเชิงวิเคราะห์ รวมทั้งผู้ที่ไม่ได้ใช้ความคิดเชิงรวบรัดแต่ไม่ถึงกับวิเคราะห์ เป็นการใช้ความคิดแบบกลางๆ

Heuristics	Non heuristics	Critical thinking
Peripheral route (เส้นทางรอง) <ul style="list-style-type: none"> • ใครจะเป็นก็เท่านั้น ไม่ใช่ว่าดิฉันจะรวยเป็นเศรษฐีขึ้นมา • ไม่ชอบพลังประชาชน เป็น nominee ของทักษิณ อันที่สอง อยากลอง ปชป. • เลือกเพราะที่บ้านชอบ 	<ul style="list-style-type: none"> • นโยบายของ พปช. ชัดเจนที่สุด เพราะนโยบายใหม่ของปชป.เองก็เป็นนโยบายประชานิยม ย่อย ๆ ของไทยรักไทยเดิมซึ่งเคยได้รับการยอมรับมาแล้ว • นโยบายทุกพรรคไม่แตกต่างกันเท่าไร ทำได้ไม่เยอะหรอก ถึงเวลาจริง ๆ มี Factor อีกตั้งเยอะ แผนพัฒนาฯ นั้นบังคับอยู่แล้ว • เป็นพรรคเดียวที่ไม่ถูกยุบพรรคอื่นยุบไปหมดแล้ว ก็มีความน่าเชื่อถือมากกว่า • อย่างอนุสรณ์ ปั่นทอง ถ้าเราต้องการสร้างสนามฟุตบอล ก็ส่งเรื่องไปทางเขา เขาก็ส่งคนมาทำให้ เขาเข้ามาในท้องที่ของเราและมาสร้างผลงานให้เราเห็น 	<ul style="list-style-type: none"> • เห็นว่าในแง่ของความเป็นสถาบัน ปชป. องค์กรก็ยังเป็นสถาบันอยู่ มีระบบในการเลือกสรรผู้นำซึ่งไม่เป็นส่วนตัว แต่มีกฎวางไว้ล่วงหน้า ซึ่งเป็นไปตามกฎนั้น ไม่พลิกผันไปตามความชอบใจของใครบางคน • ทุกพรรคชูเศรษฐกิจหมด เศรษฐกิจดี ถ้าคนไม่ดี เศรษฐกิจก็พังเหมือนเดิม แต่แก้ปัญหาคงดีกว่าใหม่ ให้การศึกษาคนก่อน เปลี่ยนวิธีคิดของคนก่อน มองไกล ๆ ก่อน แต่คนก็มาก่อน ทุกวันนี้เราไม่ได้สนใจเรื่องการศึกษาเลย
Representativeness (ภาพตัวแทน) <ul style="list-style-type: none"> • ชอบพรรค มั่นใจหัวหน้าพรรค • ดูความแข็งแกร่งของพรรค ความยาวนาน อาจจะเป็นเสาหลักที่มั่นคงได้ 		

การประเมิน นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

ผู้วิจัยได้สอบถามถึงความเหมาะสมหาก นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี พบว่าในการประเมินตัวบุคคลสาธารณะในลักษณะนี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อิงกับความคิดเชิงรวบรัด ประเภทการสร้างภาพตัวแทนหรือ Representative เพราะได้อาศัยภาพลักษณ์ที่ตนเองได้รับรู้มา ประเมินความเหมาะสม ในขณะที่คนส่วนน้อยสามารถแสวงหาข้อมูลจากแหล่งอื่น เพื่อใช้ประเมิน นายอภิสิทธิ์ได้

Heuristics	Non heuristics	Informative thinking
<p>Representative (ภาพตัวแทน)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● เขามือสะอาด ไม่ได้สร้างสิ่งมัวหมอง ● ฟังอายุ 40 ต้น ๆ ได้ก้าวขึ้นมาเป็นหัวหน้าพรรค คิดว่าเขาเก่งเหมือนกัน ● การศึกษาก็ใช้ได้และเป็นคนคลุกคลีอยู่ในแวดวงการเมืองมาค่อนข้างนาน ● รู้สึกว่ายังเด็กไป ประสบการณ์ยังไม่มากพอที่ผ่านมาก็ไม่มีบทบาทอะไร ที่ดูมีความเป็นผู้นำเด่นชัดออกมา ● ไม่มีประสบการณ์ ไม่ได้เป็น man of action 	<ul style="list-style-type: none"> ● สมัยนี้การรู้ภาษาอังกฤษมันช่วยยกระดับ เพราะเป็นโลกโลกาภิวัตน์ ไทยต้องเป็นหนึ่งในอาเซียน ในUN ที่จะต้อง deal กับประเทศอื่น เวลานี้ถือสิทธิ์ดีที่สุด 	<ul style="list-style-type: none"> ● ถ้ามาในกระบวนสภาที่เหมาะสม อีกอย่างกลุ่มที่เราสังกัดอยู่ มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารหรือผู้ใหญ่ที่เคยทำงานกับคุณอภิสิทธิ์เขาก็มีทัศนคติบางอย่าง ซึ่งอันนี้ก็เป็นสิ่งสำคัญที่ make judgment แต่โดย bottom line ไม่มีอะไรเสียหาย พอที่จะทำให้เขาเป็นผู้นำประเทศไม่ได้
<p>Peripheral route (เส้นทางรอง)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ลองให้คนหนุ่มบริหาร ● อันนี้เป็นความไม่ชอบส่วนตัว 		

หลังจากการสอบถามเรื่องการสรรหา สมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 เพื่อศึกษาว่าใช้แบบแผนความคิดเชิงรวบรัดประเภท False consensus effect หรือไม่ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ False consensus effect และไม่ใช้ความคิดเชิงรวบรัดดังกล่าวมีจำนวนใกล้เคียงกัน ซึ่งต่างจากประเด็นอื่นที่กล่าวมาล่วงหน้า มักจะมีผู้ใช้ความคิดเชิงรวบรัดเป็นเกณฑ์การตัดสินใจ แต่อย่างไรก็ตามความแตกต่างในการประเมินความสำคัญทางการเมือง ความต้องการคิดพิจารณาสาร หรือความรู้ทางการเมืองก็ไม่ได้นำไปสู่การใช้ความคิดเชิงรวบรัดประเภทนี้

ทั้งนี้ผู้ที่เห็นด้วยกับการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาจะให้เหตุผลว่าน่าจะได้นักดีมีความสามารถเข้ามาบริหารประเทศ เพราะถ้าให้เลือกตั้งก็เป็นสภาฟิวเมีย และยังมีคนเก่งอีกมากที่ไม่กล้าเปลืองตัวลงเลือกตั้ง ส่วนผู้ที่ไม่เห็นด้วยก็กังวลกับความยุติธรรมและความโปร่งใสของคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา รวมทั้งคิดว่าการสรรหาเหมือนกับการลดทอนความเป็นประชาธิปไตย เพราะประชาชนไม่ได้ใช้สิทธิของตนเอง

ข้อสังเกตจากผลการวิจัย

จากการประมวลผลงานวิจัยเชิงคุณภาพพบว่า ความแตกต่างของปัจจัยเบื้องต้น กล่าวคือความรู้ทางการเมืองมีผลต่อการใช้ความคิดเชิงรวบรัดในการตัดสินใจทางการเมือง ส่วนความแตกต่างของปัจจัยเบื้องต้นอื่น เช่น การประเมินความสำคัญทางการเมือง ความต้องการคิดพิจารณาสาร ไม่มีผลต่อการใช้ความคิดเชิงรวบรัด

ผู้วิจัยได้ทดสอบความรู้ทางการเมือง โดยประมวลเหตุการณ์ที่สำคัญ และเป็นข่าวใหญ่ในช่วงเวลานั้น หากผู้ให้สัมภาษณ์ติดตามข่าว หรือสนใจการเมืองก็สามารถตอบได้ รวมทั้งสามารถอธิบายข้อมูลในเชิงลึกได้ โดยพบว่าผู้ที่มีความรู้ทางการเมืองสูงนั้น มีช่องว่างในการแลกเปลี่ยนข่าวสารมากกว่าการรับรู้จากสื่อเพียงอย่างเดียว เช่น การแลกเปลี่ยนข่าวสารภายในกลุ่มที่ตนเองสังกัด เป็นต้น อีกทั้งยังวิเคราะห์การเมืองที่เกิดขึ้นมากกว่าจะรับรู้ตามที่สื่อนำเสนอเพียงอย่างเดียว กล่าวคือมีบทบาทในเชิงรุก ในการวิพากษ์วิจารณ์รูปแบบเนื้อหาของสิ่งที่สื่อนำเสนอได้ เข้าใจถึงธรรมชาติและการทำงานของสื่อประเภทต่างๆ และด้วยลักษณะนิสัยที่สนใจติดตามข่าวการเมือง รวมทั้ง

ความชอบคิดเชิงวิเคราะห์ ซึ่งทำให้มีความรอบรู้ทางการเมืองสูง สิ่งเหล่านี้ทำให้บุคคลมีโอกาสนในการใช้ความคิดโดยอาศัยข้อมูลและเหตุผล ในขณะที่เดียวกันได้ลดโอกาสในการใช้ความคิดเชิงรวบรัด

อย่างไรก็ตามในงานวิจัยเชิงคุณภาพได้สะท้อนให้เห็นชัดว่า บ่อยครั้งที่มนุษย์จัดการกับข้อมูลโดยการใช้ความคิดเชิงรวบรัด เพื่อเป็นการลดความซับซ้อนของข้อมูล และประหยัดเวลาในการคิด ดังเช่น การตัดสินใจลงประชามติ ประชาชนไม่สนใจศึกษารายละเอียดของร่างรัฐธรรมนูญ และรู้สึกไม่เคียดร้อนหากตนเองขาดข้อมูลในเรื่องดังกล่าว และเข้าใจผิดว่าการเมืองเป็นเรื่องไกลตัว จนไม่มีผลกระทบต่อตนเองตลอดจนขาดจิตสำนึกของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ดังนั้นจึงตัดสินใจลงประชามติด้วยความคิดเชิงรวบรัดเพื่อให้จบๆไป โดยให้เหตุผลว่าต้องการให้มีการเลือกตั้ง และอยากให้บ้านเมืองมีความสงบ และอ้างว่าตนเองไม่มีเวลาอ่านรัฐธรรมนูญ หรือเนื้อหาของรัฐธรรมนูญมีปริมาณมากและมีความซับซ้อน ยากต่อการเข้าใจ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ Daniel Kahneman และ Amos Tversky ที่ได้แย้งแนวคิดแบบ Normative Decision Theory หรือทฤษฎีการตัดสินใจในอุดมคติว่า มนุษย์ไม่ได้มีการตัดสินใจที่ซับซ้อน หรือประมวลผลสารสนเทศ (Information processing) ที่ต้องอาศัยสารสนเทศจำนวนมาก และผ่านกระบวนการกลั่นกรองด้วยเหตุผล ตรงกันข้ามมนุษย์มักจะเลือกวิธีที่ง่ายที่สุดหรือช่องทางลัดในการตัดสินใจ เพื่อจัดการกับความสามารถในการประมวลผลสารสนเทศอย่างจำกัด (Limited processing capacity) ของมนุษย์ โดยใช้ความคิดเชิงรวบรัด

นอกจากธรรมชาติของมนุษย์ที่มีความจำกัดในการประมวลผลสารสนเทศ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการใช้ความคิดเชิงรวบรัด มนุษย์ยังต้องการหลีกเลี่ยงความซับซ้อนของข้อมูล ดังเช่นกลุ่มตัวอย่างที่อ้างว่ารัฐธรรมนูญใช้ภาษากฎหมายที่เข้าใจยาก มีความซับซ้อน ทำให้ไม่ยอมอ่าน เพราะอ่านแล้วรู้สึกสับสน ไม่เข้าใจความหมายที่ต้องการสื่อ โดยที่ไม่ได้ตระหนักว่าในช่วงเวลาก่อนการลงประชามติ มีหลายหน่วยงานที่พยายามอธิบายรัฐธรรมนูญโดยใช้สื่อต่างๆ เช่น สมุดภาพที่อธิบายรัฐธรรมนูญด้วยภาษาชาวบ้านพร้อมวาดภาพประกอบ หรือรายการโทรทัศน์ต่างๆ ที่นำผู้ทรงคุณวุฒิมาอธิบายเนื้อหาของรัฐธรรมนูญด้วยภาษาพูด ตลอดจนเวบบอร์ดต่างๆ ก็มีกระตุ้ที่วิพากษ์วิจารณ์รัฐธรรมนูญอย่างกว้างขวาง และเนื่องจากโลกได้เข้าสู่ยุคสังคมสารสนเทศ ดังนั้นการ

เข้าถึงสารสนเทศต่างๆ จึงไม่ใช่เรื่องยากลำบาก โดยเฉพาะกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ ขึ้นอยู่กับว่าคุณคนนั้นต้องการที่จะรับรู้ หรือมีความสนใจจนขวนขวายหาความรู้มาน้อยเพียงใด

นอกจากนั้นความจำกัดของเวลายังเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการใช้ความคิดเชิงรวบรัด ซึ่งกลุ่มตัวอย่างอ้างว่า ทำงานหนักจนไม่มีเวลามาขบคิดความเป็นไปของบ้านเมือง เพราะต้องขบคิดปัญหาของตนเองก็หมดเวลาแล้ว หรือบางคนอ้างว่า ระยะเวลาในการตัดสินใจลงประชามติสั้นเกินไปจนไม่มีเวลาได้ศึกษา และไม่มีเวลาในการคิดเพื่อตัดสินใจ ซึ่ง Kahneman และ Tversky ได้กล่าวสนับสนุนว่าการใช้ความคิดเชิงรวบรัดเป็นการประมวลผลข้อมูลโดยประหยัดเวลา (time saving) ในการใช้ความคิด และเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลัน ดังเช่นบทสนทนาที่ยกมานี้

ผู้วิจัย : ตอนที่ลงประชามติ รับหรือไม่รับร่างรัฐธรรมนูญ?

ผู้ตอบ: รับ

ผู้วิจัย : ที่รับร่างรัฐธรรมนูญเพราะอะไร?

ผู้ตอบ : เพราะถ้าไม่รับ ไม่รู้ว่าจะเข้าไปอีกมือไหว้ มองว่าเป็นการบังคับประชาชน เพราะยังร่างนี่ก็คงต้องผ่าน

ผู้วิจัย : ก็เลยรับร่างไว้

ผู้ตอบ: ให้ผ่าน ๆ ไปดีกว่า

ผู้วิจัย : แล้วมีเหตุผลอื่นหรือเปล่า?

ผู้ตอบ : รู้สึกว่ารัฐธรรมนูญใหม่นี้ เพิ่มสิทธิของประชาชนมากขึ้นกว่าเดิม

ผู้วิจัย : เพิ่มสิทธิประชาชนอย่างไร?

ผู้ตอบ: ตอนนั้นรู้ แต่นั่นนานแล้ว จำไม่ได้แล้ว

ผู้วิจัย : แล้ว ร่างรัฐธรรมนูญ เล่มสีเหลืองได้อ่านบ้างไหม?

ผู้ตอบ : ได้ดูบ้างผ่านๆ แต่ ไม่ได้ใส่ใจที่จะอ่าน

ผู้วิจัย : ทำไมถึงไม่สนใจอ่าน?

ผู้ตอบ : ก็ ไม่มีเวลา ตามจริงๆ จะมีสักกี่คนที่มานั่งอ่าน แล้ว ภาษาที่เขียนมันเข้าใจยาก คนไม่ได้เรียนกฎหมายมาก็ลำบาก

ผู้วิจัย : เพราะฉะนั้นก็เลย ไม่ได้ตั้งใจจะไปค้นหาเพิ่มเติม ใหม?

ผู้ตอบ: ใช่ ก็ฟังพ่อพูด พ่อเป็นคนกรองให้ เพราะเราไม่มีเวลา

ผู้วิจัย : แล้วคิดว่าข้อมูลตอนนั้นที่ตัดสินใจพอหรือเปล่า?

ผู้ตอบ: ก็ ไม่ได้สนใจข้อมูล ตอนนั้นอยากให้ปัญหามันจบ มีการเลือกตั้งเร็วๆ

ผู้วิจัย : สรุปคือตอนนั้นที่ตัดสินใจหลัก ๆ คือ อยากให้มีการเลือกตั้งเร็วๆ?

ผู้ตอบ : ใช่ แน่แน่นอน ถ้าจบไปจะได้ไม่วุ่นวาย

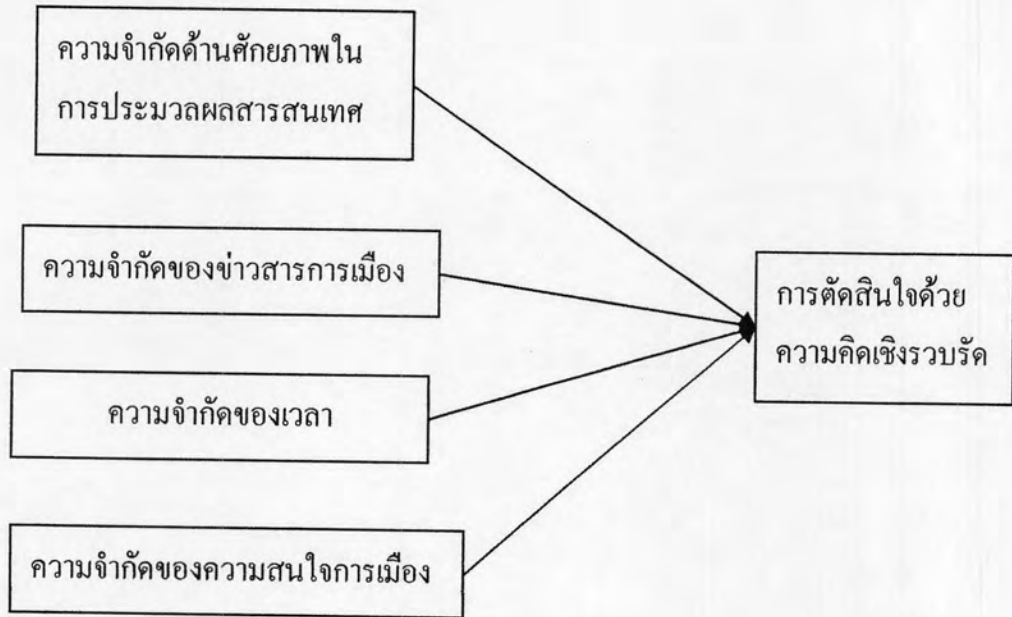
จากบทสนทนาข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่าความต้องการประหยัดเวลา ความต้องการในการลดความซับซ้อนของข้อมูล ตลอดจนความไม่สนใจหรือการไม่ให้ความสำคัญของการเมือง ล้วนเป็นปัจจัยที่นำมาสู่การใช้ความคิดเชิงรวบรัดทั้งสิ้น ซึ่งในกรณีนี้กลุ่มตัวอย่างได้ตัดสินใจโดยใช้ความคิดเชิงรัดแบบ Simulation หรือการคาดเดาเหตุการณ์ล่วงหน้า เนื่องจากเข้าใจว่าเมื่อร่างรัฐธรรมนูญผ่านแล้ว ปัญหาทุกอย่างจะจบ และจะมีการเลือกตั้งต่อไป โดยไม่ใส่ใจกับความถูกต้องหรือการใช้เหตุผลในการตัดสินใจ รวมทั้งปฏิเสธที่จะรับรู้สารสนเทศที่เกี่ยวข้อง กล่าวโดยสรุปได้ว่า ความคิดเชิงรวบรัด จึงเป็นการตัดสินใจแบบง่ายๆ เนื่องด้วยความจำกัดด้านศักยภาพในการประมวลผลสารสนเทศของมนุษย์ ความจำกัดของสารสนเทศทางการเมือง ความจำกัดของเวลาและความสนใจในประเด็นนั้นๆ

อย่างไรก็ตามการประเมินความสำคัญทางการเมือง และความรู้ทางการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถลดการใช้ความคิดเชิงรวบรัดได้ จากผลการวิจัยพบว่าบุคคลที่ประเมินความสำคัญทางการเมืองสูง มีโอกาสใช้ความคิดเชิงรวบรัดประเภท Availability ต่ำกว่าบุคคลที่ประเมินความสำคัญทางการเมืองต่ำ ซึ่ง Availability หมายถึงการตัดสินใจที่อาศัยความง่ายในการระลึก เช่น บุคคลมักนึกถึงผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีชื่อเสียงมากกว่าผู้สมัครหน้าใหม่ที่ไม่คุ้นเคย นอกจากนี้ Simulation ยังเป็นความคิดเชิงรวบรัดย่อยๆของ Availability เพราะเป็นการอาศัยการคาดเดาซึ่งเป็นการระลึกง่ายๆ ดังเช่น การตัดสินใจรับร่างรัฐธรรมนูญเพราะคาดเดาว่าจะมีการเลือกตั้งโดยเร็ว เป็นต้น

ในขณะที่บุคคลที่มีความรู้ทางการเมืองสูงมีโอกาสใช้ความคิดเชิงรวบรัดประเภท Anchoring and adjustment ต่ำกว่าบุคคลที่มีความรู้ทางการเมืองต่ำ ซึ่งผลการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ได้ยืนยันถึงข้อสรุปดังกล่าว ซึ่ง Anchoring and adjustment หมายถึง การตัดสินใจโดยอ้างอิงการตีความครั้งแรก และปรับเปลี่ยนความคิดเล็กน้อยอย่างมีอคติ เห็นได้ว่าถ้าบุคคลใดประเมินความสำคัญทางการเมืองสูง ก็จะมี ความสนใจติดตามข่าวสารบ้านเมือง เพราะคิดว่าเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นของชีวิต ซึ่งทำให้ทราบและเข้าใจเหตุการณ์ต่างๆ ทำให้มีความรู้ทางการเมืองไปด้วย และมีผลในการลดการใช้ความคิดเชิงรวบรัด

ปัจจัยที่นำมาสู่การใช้ความคิดเชิงรวบรัด

แบบแผนความคิดของผู้มีความรู้ทางการเมืองสูง

